

INVISIBLE CITIES

De studenten journalistiek van de AP Hogeschool die meewerkten aan de reeks Invisible Cities. FOTO'S JORIS HERREGODS

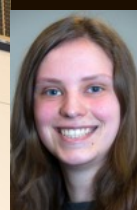
NANIGUI PATEL

“Boeiende verhalen loeren echt achter elke hoek. Ik zou nog duizenden portretten kunnen maken.”

NATHALIE HAMAEKERS

“Vragen als ‘waar word jij gelukkig van’, en ‘waar geloof je in’, hebben me geholpen om een goed interview af te nemen.”

CARA BAPLUE

“Ik interviewde mijn beste vriendin die ik al jarenlang ken. Tot mijn grote verbazing kon ze nu dingen vertellen waarvan ik al die jaren niets wist.”

“Clichés werden een voor een ontkracht”

Studenten AP Hogeschool geven gezicht aan ‘onzichtbare Antwerpenaren’

De voorbije week bracht uw krant dagelijks een portret van een bijzondere Antwerpenaar, geschreven door studenten journalistiek van de AP Hogeschool in het kader van het project Invisible Cities. Vandaag vertellen de studenten zelf wat deze mensen gemeen hebben.

• Wat schuilt er achter de gezichten van mensen die je dagelijks op straat passeert? Een vraag die de studenten journalistiek van de AP Hogeschool al wekenlang bezighoudt. In het kader van Invisible Cities was het hun taak om het verhaal te brengen van onzichtbare Antwerpenaren. “Mensen die iets meemaakt hebben dat niet iedereen meemaakt”, vat student Nanigui Patel (21) kort samen.

Een man die na meerdere psychiatrische opnames beseft dat hij een lesbische vrouw in een mannenlichaam is, een homoseksuele Antwerpse Ghanees die worstelt met zijn geloof of een jong meisje met een eetstoornis dat jarenlang gepest werd op school, allemaal

werden ze op een bepaald moment in hun leven het slachtoffer van uitsluiting en deden ze openhartig hun verhaal aan de studenten. Toch zul je zelden of nooit de woorden – of labels – transgender, anorexiapatiënt of allochtoon lezen in de portretten, een heel bewuste keuze. “Veel mensen die je dagelijks op straat tegenkomt, hebben verschrikkelijke verhalen”, vertelt Nanigui. “Het is makkelijk om al die mensen in een hokje te stoppen en te focussen op hun label in de maatschappij, maar wat mij zo is bijgebleven aan alle verhalen is de kracht die er van deze mensen uitgaat. De positieve omkeer die ze hebben gemaakt in hun leven en het feit dat ze niet leven naar de labels die ze krijgen. En daar heb ik graag naar geluisterd. Zo hoorde ik het verhaal van een man die jarenlang het foute pad had bewandeld en in de gevangenis was beland. Nu volgt hij een opleiding, is hij op zoek naar werk en wil hij niet liever dan een rustig leven en een mooi gezin. Clichés werden gaandeweg vaak ontkracht tijdens de gesprekken.”

De studenten wisten op voorhand dat ze emotionele verhalen zouden brengen en kregen masterclasses om hen daarvoor te bereiden. Zo leerden ze van Russische journaliste Anastasia Mikova, zij is assistente van Yann Arthus Bertrand, die de bekende documentaire *Human* maakte, de

juiste vragen stellen. “Anastasia stelde ons voor tijdens de interviews vragen te stellen als ‘waar word jij gelukkig van’, ‘waar ben je opgegroeid’ en ‘waar geloof je in’, die vragen hebben me geholpen om een goed interview af te nemen”, vertelt Nathalie Hamaekers (21). Zo antwoordde een van de geïnterviewden kordaat ‘mijzelf’ op de vraag ‘waar geloof je in’, een prachtig einde van een mooi interview, volgens de studenten.

Interviews oefenen

Als oefening moesten de klasgenoten ook elkaar interviewen. “Het viel me op dat je heel snel, zonder concrete vragen te stellen op gevoelige onderwerpen komt. Zo kwam ik dingen te weten over mijn medestudenten waarvan ik nog niet op de hoogte was”, zegt Nanigui. En dat het soms moeilijker is om mensen die je goed kent te interviewen, weet Cara Baplue (22) als geen ander. “Ik interviewde mijn beste vriendin die ik al jarenlang ken. Tot mijn grote verbazing kon ze nu dingen vertellen waarvan ik al die jaren niets wist. Ze werd erg gepest en zei nu ook dat zelfs haar eigen school haar liever buiten wilde dan de pestproblematiek aan te pakken. Heel emotioneel en moeilijk voor mij om juist naar te schrijven.”

De studenten hebben naar eigen zeggen meer dan alleen inter-

viewtechnieken geleerd. Een van de studenten trok op interview met een transgender, verwachting dat er een heel pakkend verhaal uit zou komen. Toch had de vrouw in kwestie eigenlijk nooit problemen ondervonden, niet met zichzelf en niet vanuit de omgeving. “Je denkt vaak dat je geen vooroordelen hebt over anderen, maar het is pas door dit project dat ik ondervonden heb dat ik mijzelf soms ook onbewust schuldig maak”, zegt Nathalie, waarop Cara en Nanigui begrijpend knikken.

De studenten online verzamelden alle portretten op een zelfgemaakte website, de collega’s van de afstudeerrichting print maakten elk meerdere portretten en ook de studenten video droegen bij. Zij monterden beelden van de masterclasses voor op de website. De portretreeks is meer dan de zoveelste schoolopdracht, dat werd duidelijk naarmate het gesprek met de studenten ten einde liep. “Thuis hebben we een kuisvrouw van vreemde origine. Ik betrapte mijzelf erop dat ik op eens ook in haar verhaal erg geïnteresseerd was. Vorig weekend raakten we ongepland in een hevige discussie over geloof verzeild. Zo zie je maar dat boeiende verhalen echt achter elke hoek loeren. Ik zou nog duizenden portretten kunnen maken”, besluit Nanigui.

REBECCA VAN REMOORTERE

Toneelhuis als initiatiefnemer en Kazerne Dossin als inspiratie

• Zonder Toneelhuis was er geen Invisible Cities. Vanaf volgende week brengt Toneelhuis het stuk *De Welwillenden*, gebaseerd op de gelijknamige roman van Jonathan Littell over de Jodenvernietiging tijdens de Tweede Wereldoorlog. “In zowel het stuk als de roman speelt taal een cruciale rol”, vertelt Petra Damen van Toneelhuis. “In de groeiende vooroordelen over de Joden toen, zien we vandaag ook parallellen in de vluchtelingenproblematiek. De media spreekt over een ‘zwerm’ vluchtelingen, een ‘tsunami’ van nieuwkomers.” Waar de roman en de voorstelling, door de ogen van de dader, inzoomen op de totale rationaliteit, wil Invisible Cities juist de nadruk leggen op de medemenselijkheid. Daarom spoorde het Toneelhuis de studenten aan om genuanceerde portretten te maken zonder mensen te labelen. “Als inspiratie keken we ook naar de muur met portretten van gedeporteerde Joden in Kazerne Dossin in Mechelen. We bespreken momenteel hoe ook zij een platform kunnen bieden voor ons format. Daarbij denken we aan een studienamiddag in het museum waarin de studenten de opgedane kennis en de verhalen doorgeven aan andere studenten.”

De Welwillenden trekt binnenkort nog naar onder meer Istanboel en Rome. “Ook daar willen we studenten aansporen om portretten van mensen uit hun stad naar te schrijven. Het laatste van Invisible Cities is nog niet gezien”, volgens Damen. (rvre)